

TYKS:N SENIORIEN KESÄRETKEI ÖRÖN SAARELLE

6.7.2016

TYKS:n seniorit lähtivät kauniina kesäpäivänä 6.7. tutustumisretkelle Örön saareen. Matkalle osallistujia oli koko Launokorven iso bussillinen eli 58 henkilöä.

Bussilla ajoimme läpi vehmaan Kemiön saaren Käsäksiin, jossa nautimme kahvit ja lohileivät. Sieltä matka jatkui M/S Sissel-veneellä läpi runsas saarisen ja karikkoisen Saaristomeren Öröä kohden. Sää oli kaunis ja aurinkoinen, kohtalaisen navakka tuulikaan ei haitannut matkantekoa.

Örössä tutustuimme oppaamme Daniel Wilsonin johdolla saaren historiaan, nähtävyyksiin ja luontoon. Örön saari on avattu vuosi sitten yleisölle ja nyt se kuuluu Metsähallitukselle ja on osa Saaristomeren kansallispuistoa. Yleisö on ottanut Örön hyvin vastaan. Viime vuonna vierailijoita kävi jo 25000 henkeä. Saaren tekee suosituksi sen satavuotinen historia rannikkolinnakkeena, isot tykit ja ainutlaatuinen luonto.

Örön rantalaiturilta kulkee hyvä tie kasarmirakennuksille. Siellä on säilynyt kuutisenkymmentä taloa eri aikakausilta. Rakennukset ovat tyypillisiä punamullalla maalattuja ja valkoisin räystäslaudoin koristeltuja. Saarella on asuneet niin sotilaat kuin perheetkin.

Örön saarella on vaiherikas historia. 1900-luvun alkupuolelle asti se oli saaristolaisten laidunmaana. Örön vedet ovat toimineet niin englantilaisten, ruotsalaisten kuin venäläisten sotalaivojen ankkuripaikkoina. Ensimmäisen maailmansodan uhatessa Venäjä päätti rakentaa linnoitusketjun molemmille puolille Suomenlahtea ja linnoitti Örön 1915-1917 Suomen ollessa Venäjän autonomian osana. Saarelle rakennettiin kolme tykkipatteria, ammusvarastoja, tulenjohtotorneja, kasarmeja, asuntoja, kaivoja, laitureita ja teitä ja jopa kapearaiteinen rautatiekin. Louhinta- ja rakennustöitä puursivat Aasiasta tuodut työläiset. Mukulakivipäällysteisillä teillä on kuvaavat nimet: Lyhyt ikävä ja Pitkä ikävä (10km).

Suomen itsenäistymisestä lähtien Öro on ollut puolustusvoimien rannikkolinnakkeena aina vuoden 2014 loppuun asti. Linnakesaarella koulutettiin alokkaita ja varusmiehiä. Sodan aikana saarella oli viitisensataa sotilasta ja siviilihenkilöä. Öröstä osallistuttiin useisiin sotatoimiin. Bengtskärin taisteluun 1941 Öro antoi tulitukea. Sodan jälkeen Örön asukkaat olivat linnakkeella työskentelevää henkilökuntaa, heidän perheitään ja vaihtuvia varusmiehiä.

Lyhyttä ikävää pitkin kävelimme kasarmialueelle ja sieltä Öron päänähtävyydelle eli 12 tuuman Obolev-tykille. Patteriin on kuulunut neljä tykkiä. Tykin ammus on painanut lähes 500kg ja sen kantama oli liki 45km. 30-luvun lopulla kaksi niistä siirrettiin Säkijärven Ristinimelle. Kahden jäljelle jääneen tykin avoasemat betonointiin umpinaisiksi. Toisen sisälle pääsimme katsomaan tykin mahtavaa koneistoa. Tykkiaseman katolta näkyi 13 km päähän Bengtskärin majakalle, koska sää oli niin kirkas. Oppaan kertoman mukaan tykillä ammuttiin viimeksi 1970-luvun alussa. Kun tykeillä ammuttiin, piti taloista ottaa ikkunat pois ja viedä astiat ulos, ettei ilmanpaine rikkoisi niitä.

Saaren eteläkärkeen on sijoitettu 1910-luvulla neljä 6 tuuman Canet- tykkiä. Lisäksi saarella on useita tykkeitä ilma- ja maihinnousun torjuntaan.

Öröstä löytyy tyypillisen saaristoluonnon ja metsän lisäksi ainutlaatuisia luontotyyppejä. Näistä arvokkaimmat ovat paahdenummet ja hiekkarannat. Paahdenummella esiintyy harvinainen etelän kylmäkukka. Se oli jo kukkinut, mutta lehdykkeisiin saimme tutustua. Nummia, jotka olivat toimineet harjoituskenttinä, peittivät kanervakankaat ja voimakkaasti tuoksuva kangasajuruoho. Hiekkarannalla kasvaa harvinainen merikaali. Monenlaiset kasvit ovat tuoneet mukanaan erikoisen

ja runsaan perhoslajiston. Örö sopii monen lintulajin muuttoreitteihin ja saaren pesimälinnustoonkin kuuluu useita harvinaisuuksia.

Nautimme saaren ravintolassa maukkaan kalakeiton ja lähtökahvit joimme vielä veneessä. Nykyään saarelta löytyy monenlaisia palveluita, kuten venelaitureita, sauna, ravintola ja hotelli.

Vaikka tykit olivat järeitä ja historia sotaisa, pehmensivät sitä luonnon rauha, rakennusten ja saariston ainutlaatuisuus. Eikä sovi unohtaa, miten vanhojen työtovereiden tapaaminen aina piristää.

Riitalle kiitokset onnistuneesta kesäretkestä.